

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

O-vár Víz-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csőtörtőkön és Szombaton.

Ara évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középtetű, STEIN J. könyvkereskedése.

Közlöny, ápril 30-kán 1861.

A Királyhágón és Meszesen inneni vármegyék nagyobb fele már megalakult. Küzde volt mindeütt, hisz e nélkül nincs alkotmányos élet; de küzde és törvény, a korigények és dialectica fegyvereivel s jó órában legyen mondva, eddigelő csak kivételes eset, hogy fanatizált nyers tömeg zsarnokoskodott legyen a tanácskozáson.

És az eredmény?

A kik a törvény szentségének ellentállhatlan varázserejében hisznek, a kik azt nemcsak vértnek hiszik, melyről mint Cromwell presbiterianus katonájának hitábrándja szerint az oldalazásban hordott bibliáról még az ágyugolyó is visszapattan, hanem oly fegyvernek, melylyel csak jöni, látni és győzni kell: azok talán többet remélhettek.

Amde ha a legszebb jogelmélet üdvös voltának is végső bizonyítékát a gyakorlati életben keressük; ha az emberiség megváltójának isteni ártatlansága mellett egy vizsgatekintet vettünk a „feszítsd meg“-et kiáltó népnek erkölcsi, társadalmi viszonyaira és történelmi múltjára, szóval ha számba vesszük az előzményeket, melyek után és a tényezőket, melyekkel alkotmányos életünk újból feltáruult vitére léptünk: talán nincs okunk nagy elégtelenségére.

A románoknak, mint egy tisztelt román szónok igen találóan jegyzé meg a kolozsmegyei gyűlésen, fixa ideák a nemzetiség; mire azt hiszem, nem kevésbé találóan mondhatjuk, hogy a magyaroknak fixa ideák szent István koronája területének épsége — az unió.

Hogy egy alkotmányos multunkban egyébiránt éppen nem szokatlan új osztályozás felállításával ne vádoltassam, kérem az olvasót, alkalmazza itt ama szabályt: „a potiori fit denominatio“-; miután valamin a román testvérek közül nem egy jeles szónok és publicista s számos értelmes honfitársaink szintoly utógondolat nélküli bajnokai az uniónak, mint bármelyikünk; ugy másfelől a magyarok, szeretném binni kivétel nélkül, minden méltányos nemzetiiségi igényeknek barátai. S most fűzzük odább rövid okoskodásunkat.

Lefolyt megyegyűléseinket a két fixa idea suroldása, közeledése, összesimulása jellemzi.

Tudjuk, mi a legelősebb fegyver 48-iki törvényeinket megtámadó elleneink kezeiben. Hogy a zsidókat kizárják az alkotmányos jogok élvezéséből; hogy az V. cikk a képviselővé választathatóság ki-maradhatlan kellei közé sorolja a magyar nyelv tudását; és hogy a XVI. törvénycikk szerint „a tanácskozási nyelv mind a (megye-) gyűléseken, mind a bizottmányokban Magyarországra nézve egyedül magyar.“

A sajtó mezején s magán jellemű összejövetelek alkalmával számtalanszor kimondottuk, hogy mi a 48-iki törvényeket nem tartjuk alkotmányunk zárkövének; hogy óhajtuk az alkalmat a még megoldatlan hitfelekezeti és nemzetiiségi kérdéseknek a teljes jogegyenlőség alapjain megoldására. Amde mindezen nyilvános vallástételünk dacára román testvéreink még mindig féltékenységet tanúsítottak irányunkban attól tartván, hogy szabadelvűségünk csalétek, melylyel ha egyszer sikerült őket lekenyereznünk, majd csak kegyelemmorzsákat fogunk nyújtani a nemzetiiségi igények jogos kielégítése helyett.

Ezen féltékenységet a lefolyt megyegyűlések, ha egészen el nem enyészették, minden esetre nagy mértékben kellett hogy csillapítsák. Mert igaz ugyan, hogy a vármegyegyűlés nem országos törvényhozó testület; de az országos törvények korlátai között alkothat saját területére kiható érvényes törvényeket; mint a nép óhajításainak s uralkodó közvéleménynek ünnepélyesebb tolmácsa, nyomatékos irányadójaul szolgál az országos törvényhozásnak.

Elvek mondatk ki és helytartósági szabályok léptettek életbe a statutarius jog legszélesebb és legszabadelvűbb értelmében, melyek az előrebocsátott fölterésre jogosítanak.

Midőn Kolozsvármegye az 1848-diki törvények összegén áthuzódó jogegyenlőség elvének mindazon határokig, míg a ma-

gyar korona területi egységének fogalma megengedi, a nemzetiségekre leendő kiterjesztését a legelső közös hongyülés leg sürgetőbb teendőjének nyilvánította; midőn Dobokavármegye jegyzőkönyvébe ígatta azon óhajítását, hogy a román nemzetnek a több hazai nemzetekkel nemzeti jogegyenlősége az első törvényes országgyűlésen mondassék ki;

midőn a román testvérek tetteleg meggyőződhetek, hogy anyai nyelvöknek a köztanácskozásközbani használata nemcsak nem sérti fűleinket, nem riasztja fel alkotmányos multunkhoz ragaszkodó kegyeletűnket, sőt minden haboráz nélkül határozattá emeltük, hogy a törvényhatósági ügyfolyam minden belső részleteiben a román nyelv is teljes hitelességgel alkalmazható;

midőn a megyetiszti állományok betöltésében, a szellemi képesség s közdolgozbani jártasság mellőzhetlen tekintetbe vétele mellett, senki sem vethet jogosan szemünkre román testvéreink iránti szűkkezűséget:

azt hiszem, a mily erős garantiákat birnak román testvéreink a fönnebbikben az iránt, hogy nemzetiiségük az unió következtében nemcsak veszélyeztetni nem fog, sőt éppen azáltal nyerheti meg a jogegyenlőség legszabadelvűbb értelmében megoldását; szintoly hő óhajításuká kellett, hogy vált legyen a jogilag kétségbevonatlan unió mentől előbbi megtestesülése, miután a „közös hongyülés“ a „törvényes országgyűlés“, melytől legszen-
tebb kívánalmaik törvény általi szentesítését várják és várjuk, nem lehet más, mint az, mely a 48-iki pozsoni V. és VII. s kolozsvári I. és II. törvény-cikkek értelmében Pesten aul a magyar korona-terület valamennyi képviselőiből.

Igy fogtam én fel a fölölebbi megyegyűlések — excepto Fogaras — eredményét.

Igy értem a két „fixa idea“ összesimulását.

Ocsvai F.

Kolozsmegye állandó bizottmányának f. évi 27-én és 28-án folytatott tárgyalásán következő érdeke-
sebb határozatok hoztak.

A mult gyűlés végzéseiről vitt jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után előterjesztett a megyei tisztek fizetése és a megye különféle szükségének meghatározására nézve migos Ujfalvy Sándor hazánkba elnökléte alatt véleményké-
szítés végett kiküldött fiokválasztmány jelentése. A lehetősé-
gig oleső és a jelentés szerint inkább a hazafiai kötele-
ségérte számított, mint a hatonlességek kedvéző költség-
vetés pontonként tárgyalatván némi módosítás után elfo-
gadattott, mint következők:

Főispán évi fizetése	2,000 ft.
Két főbíró egyenkint 700 ft. fizetés és éven- ként 200 ft. előfogati pénz	1,800 „
Két alispán egyenkint 600 ft. fizetés és 200 forint előfogati pénzzel	1,600 „
Főjegyző évi fizetése	700 „
Két aljegyző 500 ft. évi fizetéssel	1,000 „
Levélárnok	400 „
Igató	350 „
Tizenkét szolgabíró, egyenkint 40 ft. évi fize- tés és 100 ft. előfogati pénz, összesen	6,000 „
Tizenkét esküdt 300 frtjával	3,600 „
Főügyész	400 „
Alügyész	300 „
Főorvos	420 „
Három orvos egyenkint 200 ft. évi fizetés és 100 ft. előfogati pénzzel	900 „
Mérnök 400 ft. é. f. és 80 előfogati pénzzel	480 „
Öt írnok 300 forintjával	1,500 „
Irodai szolga	200 „
Börtönőr	250 „
Ajtóálló	250 „
Két pandurhadnagy 400 ft. évi etéssel	800 „
Négy lovas pandur 300 ft. évi fizetéssel	1,200 „
Tizenkét gyalogpandur 180 ft. é. fizetéssel	2,160 „
Két lovas legény 300 ft. évi fizetéssel	600 „
Bábaszón	120 „
Fa, világitás, írószer	2,000 „
A megyeház jókarban tartására s több költ- ségekre	300 „
Körülbelül 50 rab tartására	1,460 „

A törvényszék bírái fizetésénélve a tervkészítő fiok-
választmány — abban központosságú a végleges rendelésig
a derékszek bírái munkát alatt naponta három frt
és az alsószek bírái két frt, napijt kapjanak. De a me-
gyei állandó bizottmány a napidíjats rendszerét nem talál-
ván eléggé megnyugtatónak, egye nem hozott határozatot.

A fennebbi költségvetés szerinti fizetések és szüksé-
ges kiadások fedezésére nézve nem lévén a megyének ez
alkalmmal semmi pénzalapja, addig is, míg a megye sa-
ját házi pénztárát felállítja, főispán ö mlga megkérte, hogy
saját belátása szerint méltóztassék elnöki eljárás útján
a f. k. főkörmányzósnál kieszközölni, hogy a szükséges
összegnek legalább egy része a megyének kölcsön gyanánt
utalványoztassék az országos pénztárhoz.

A pandurok felállításának gyakorlati kivitele a főbírók
elnökléte alatt a tisztségre bizott.

Nemes Péter második aljegyző az eskütelét és tiszti
állomása elfoglalása végett még mind eddig nem jelentvén
magát, felszólítani és nyilatkozata a legrovidebb idő alatt
előterjesztetni határozott, hogy ha nem vállalkoznék, ál-
lomása más erre alkalmas és felesketendő egyén által töl-
tessék be.

Ezután olvastatt a rövid időn életbelépendő megyei
törvényszékek mikénti működése iránti véleményadásra ki-
küldött fiok bizottmány jelentése, mely szerint a fiok-bizott-
mány tervének bejelentését akkor óhajta halasztatni, mi-
dön es. k. törvényszék átvétele megtörtént.

A mezei rendőrség észszerű rendezése céljából terv-
készítés végett kiküldött fiok-bizottmány alapos és jeles rend-
szabályokat magában foglaló javaslata némi módosítás után
nagy tetszéssel fogadtatt, a többi hatóságokkal is saját
belátás szerinti használat végett atyafiságosan és barátság-
osan közölteni határozott, egyszersmind felkérte gróf
Eszterházy Kálmán hazánkba, hogy a közhasznú munkát
kinyomatása végett kiadót keresni sziveskedjék.

A kolozsvári volt es. k. járáshivatali levelek, jegyző-
könyvek, s egyéb ide tartozók átvételére kiküldött fiokválaszt-
mány jelentése olvastatt, s folytatott ujjabban tárgyal-
tatván, nem találtatt helyesnek azon eljárás, hogy a es.
k. hivatali pecsétek, es. k. hivatali kétféjű sas, patentalis
törvények, s birodalmi stb. törvénykönyvek mint a levéltár-
ba tartozó historiai curiosumok nem vétettek át. A közsé-
gek államkölcsön — értékpapirjainak szigorubb számbavé-
tele végett pedig főispán ö mlga tudatta, hogy már előre
előlkileg intézkedett, miszerint minden községen puhato-
tassék ki; melyik községre mennyi „önkéntes köl-
csön“ rovatott ki, és értékpapirok megvannak-e, hol
és hogyan kezeltettek és ha eladtak volna, ki által és mi-
nő felhatalmazásnál fogva történt ez? mely gondos eljárása
ö mlgnak nagy helyesléssel vétettet tudomásul.

A megyét átszóló részint munkában levő, részint igá-
zítás alá tartozó főutvonatokat illetőleg, határozott, hogy
tiszteletbeli főutbiztos Kelemen Benjamin ur, a ki a mun-
kálattal folytatása iránt felelősség mellett felhatalmazással
intézkedhetik, általában a szakmányos kiosztás rendszerét
kövesse. A mi a munka megváltatás szabadelvűségét illeti, azt
ezután is mindenki élvezheti oly feltétellel, hogy egy igá-
vonó marha után két orfot, egy tenyérnapszámért 40 krt.
fizet, s a szolgabíró által teendő kihirdetés után legfőlebb
12 nap alatt önkényt kinyilatkoztatja megváltási szándékát
a szolgabírónál, kinek már megrendeltetett, hogy a járás-
beli munkaerők összegét összeírja és bejelentse.

A f. k. főkörmányzók által alkalmazkodás végett le-
küldött udvari korlátnoksági kibocsátvány, mely az erdélyi
bírószági hatóságok viszonzszervezését és az igazságszolgá-
latának a belhoni törvényhatóságokra átruházását tárgyalza,
a m. a. bizottmány intézkedései által már megelöztetvén,
egyszerűen közölteni határozott a fiok-bizottmánnyal,
mely a megyei törvényszékek mikénti működése iránti terv
készítésére küldetett ki.

Végül olvastatt a „Kolozsmegyei és kolozs-
vári honvéd segélyező egyesület“ elnöke, Benő Ist-
ván által közölt egyleti-szabályzat, mely általános tetszéssel
és élénk rokonszenv nyilatkozatokkal fogadtattván az egész
megye területén közzététetni és minden hazafi felhívni ha-
tározottott arra, hogy ezen hazafini mint humanistic szem-
pontból egyiránt nemes célt tehetsége szerint pártolja.

Szamosujvási görög-egyesült püspök levele

Belsőszolnokmegye főispánjához. — Méltóságos főispán ur!
O es. k. apostoli felsége kegyelméből migod a főispáni oly
diszes és terhes hivatal viselésével megtiszteltetvén, migod-
nak örömet kifejezni szerencsés vagyok.

Teljes tisztelettel kérem tehát migodat, hogy ezen szí-
ves érzelmimet, valamint egyházmegyémnek ezen tekintetes
nemes vármegyében létező papsága és népe szerencseki-
vátait kegyesen fogadni és a román nép társadalmi sokféle
szükségletei kiegyenlítését eszközölni méltóztassék.

A ki is migodnak, a szent célnak a felség öröme
és a baha javára elérése végett mennyei és földi áldások
bőségét óhajtom.

Egyébiránt teljes megkülönböztetett tisztelettel vagyok
Szamosujvár, április 3-kán, 1861 migodnak alázasat szolgálja
Alexi János m. p.

szamosujvári g.-kath. püspök.

A túl irt főispán ö mlga válasza 1861 április 28-ról.
Főtisztelendő migodnak Belsőszolnokmegye főispánjává ki-
neveztetésemet szerencsétlőt igen becses iratát annyival
öszintébb köszönettel vettem, a mennyivel tisztábban győz
meg engemet arról, hogy hivatalom terhes oldalait migod
is méltányolni kegyeskedik.

Hivat. lomnak kétségteletlenül sokféle nehézségekkel ter-
hesített pályáján, a kormányom alá bizott megyének bizal-
ma és egy közczélra, az alkotmányos élet megszilárdítására

törekvő készsége támogathat és segíthet legbiztosabban; valamint az ily készség megtagadása gördítet legsajnosabb akadályokat, a részéről legtisztább szándokkal elvállalt kötelesség és feladat teljesíthetőségének útjába.

Ezen megye közönségének egy számos és mint polgári elem jelentékeny sulyra hivatott osztályát teszi azon nemzettel, melynek főtisztelendő mlgod főpásztora, a vallás lelki befolyásánál fogva vezetője, atyja; azon tisztelt nemzettel, mely az alkotmány minden jogainak élvezetére nemcsak feljogosított, de felhivatott. En ellengedhetetlen kötelességemnek tartom, a román nemzet jogait, a már alkotmányunk elvénél szentesítettéket, épp azon indokból tisztelni s megszilárdításokra hatni, a mikből elvem, honom érdekei s törvényei iránt maradni hűnek.

Es ha azon hatós befolyás, melyet a hit és vallás ereje, egy — a fölkejtői iránt mely buzgalommal ragaszkodó — népre gyakorolni szokott, a közös hon való érdekeinek megismertetésére, a szentesített törvények iránti hűség és engedelmesség hitének is terjesztésére sikerteljesen batand: akkor azon kegyes üdvözlöt melylyel főtisztelendő méltóságod, hivatalos fölleptemet szerencséseltetni méltóztatott, pályámon egy áldással váland, melyért örökös hála érzettel leszek lekötöztetett.

Megkülönböztetett tisztelettel maradok főtisztelendő méltóságodnak
alázatos szolgálja
Véér Farkas
főispán s. k.

Benő István beszéde, melylyel a honvédség-egylet Kolozs megye és város részére, megnyitá, s mely ez ügy addigi állására világot vet, — a következő:

Tisztelt gyűlés!
A Kolozsvárt és környékén lakó volt honvédek között számosan vannak oly szerencsétlenek, kik üldözés, fogság, betegség, és egyéb gyászos csapások, vagy a harcban kapott sebek által munkaképességük lettek, sokan pedig annyira elgyengültek, hogy csekély keresetükkel csak alig tengethetik nyomorult éltüket. Ezen szerencsétlen társaink segélyezésére egy honvédség-egylet alakítása, Kolozsvárt is szükségessé lett; de mindamellett is, hogy ez ügyben a már január havában tett lépéseim honvédtársaimnál, és minden körökben élénk partolásra találtak, ennek forma szerinti megalkotását fogantatni hozni nem lehetett, sikerült mégis egy oly eljárás eszközése, miszerint a minden nemesség czéljára pártoló kolozsváriak és vidékiek hazafias és emberbaráti adományaiból február havától kezdve minden magát igazoló szükségét szenvedő társaink, sőt a már megboldogultak özvegyei is, számszerint 58-an havonkénti segélyezésben részesülnek.

Hazánkban nemeseim érző lelkes leányai közül gr. Teleki Domokosné, és gr. Lázár Miklósné ó méltóságok, valamint helybeli kereskedőnk tks Lázár Józsefné a szenvedő hadtársaink nyomorult sorsuk iránti részvét, és kegyelemből az anyagi mód beszerzésére tetemes adakozásaik mellett, lelkesen hatottak, a „Kol. Közlöny” és „Korunk” érdeműs szerkesztői Dózsa Dániel és Fekete Mihály, valamint gróf Eszterházi Kálmán, Mara Miklós, és Tamási János bonfi társaink is gyűjtő ikeket fogadtak el — színgazgató Follinsz János tisztelt hazánkfa pedig mindjárt eleinte előadást rendezett, melynek fele jóvedelmét átengedni sziveskedett.

Ily módon tehát begyűlt:

az 1-ös számú gyűjtő iven	235 ft —	1 db arany
a 2-ik „	315 „ —	„
a 3-ik „	119 „ —	„
a 4-ik „	90 „ 40	2 „
az 5-ik „	16 „ —	„
a 6-ik „	198 „ —	és 50 urb. papirban
a 7-ik iv még nem küldött be.		
a 8-ik „	30 „ —	„
a 9-ik „	72 „ —	„
postamester Hancz Pál ur gyűjtött	69 „ —	„
a jeni vendéglős Oláh József ur	54 „ 70	„
a Follinsz János ur által rendezett szini előadás fele jóvedelme	177 „ 83	1 „
Összesen	1376 „ 93	4 „
„	50 „	urbéri papirban.
Ezen összegből kiosztott	358 „	16 „
Áll e szerint mai napon a készlet	1018 „ 77	4 „
„	50 „	urbéri papirból.
Aláíratott, de még nem fizetett ki	45 „ —	„

Ezen készlet biztos ládába felügyelet alá helyeztetett. Folyó hó 15-kén az eddigi rendszer Erdélyben is megszünvén, és most már egy honvéd gyámláló egylet íg obajtott formaszemint szervezése feletti értekezletre egybe gyűlvén, méltóztassék a tisztelt gyűlés az egylet alakítása felől határozni, és ha szükségesnek találja a létező alapszabályt megvizsgálni, az elnök, jegyző, pénztárnok, és választmányi tagok megválasztását fogantatni venni, az eddigi eljárás, pénzkezelés, és számlát megvizsgálására egy bizottmányt nevezni ki.

Most már nyomorult bajtársaink szent ügyét a tisztelt gyűlés méltányos figyelmébe ajánlván, kérem mindazokat, kik eziránt eddig is részvételt és kegyelettel viseltek, és ezáltal azon hadtársainknak, kik hazánk javaért, mindenit ket, éltüket is készséggel felajánlották, kiknek drága vérék törvényes jogainak hősies védelmében kíméletlen pataktól, kik vitészégek által Európá, sőt a világ művelt népeinél rokonszenvet, és becsültetést vívtak ki, ezen most már nyomorult szerencsétlenek segélyezését, eddig is lehetővé tették, méltóztassanak hálás köszönetem nyilvánítását szívesen elfogadni.

— A Kolozs megye és város részére alakított honvédség-egylet tisztikara s bizottmánya következőleg alakult. Elnök: Alezredes Benő István. Alelnök: Gr. Mikas Benedek. Jegyző: Csehy Sándor. Pénztárnok: Tamási János. Választmányi tagok: Bányaí Vitalis, gr. Eszterházi Kálmán, Tompa Lajos, Harai Victor, Szász Mózes, Henczenberger Ferencz, báró Huszár Sándor, Szabó Ádám, Tompa János, Mariaffi Lajos, Buci Ferencz, Jekeli Albert. Tiszteletbeli választmányi tagok: Czece tábornok,

gr. Teleki Sándor ezredes, gr. Bethlen Gergely ezredes, Forró Elek ezredes, Gál Sándor ezredes, Berzenczei László ezredes, gr. Karacsai Sándor, Minorics Károly, Juhász József alezredes, Márk Adolf, Dózsa Dániel, és Fekete Mihály.

Belsőszolnokmegye. Ápril 22. és 23-dikán folytatott állandó képviselő bizottmányunkban legelőbb is a testvér megyék köriratai olvastattak alkotmányos s zsarnok rendszer intézkedései ellen tett kifejezéseikben megjeleneztetvén, mik is kedves tudásul vétettek s a velők való levelezés minden megyékben fölmerülő érdekesebb ügyekre néve elhatározottat. Gajgázó Salamon a Nográd megye köriratait, melyben hazaárulóknak bélyegeztetnek valakik csak a tervezett bécsi birodalmi tanácsban akár mint választók, akár mint követek vagy megbívtak részt akarának venni, nem szeretné csak egyszerűen tudásul vétetni, de egész terjedelmébe pártoltatni s erről Nográdot értesíttetni ohajtja. Főispán ő mlga megjegyzi, hogy a Reichsrathba küldés iránt még Erdélyben semmi lépés nem tétetvén, különben is az egész Reichsrath dívaiból kikopván, szükségletnek tartja föltéte lármát tüni, majdha szönyegre találna kerti, mit azonban nem képzeli, a megye kimondatja kárhóztató ítéletét. Ezen megjegyzés alaposágát bizottmányunk belátva, az előbb kimondott eszmék körében határozott megyei életünk megkezdését s gyűléseinkben előforduló s forduló tárgyakat testvéreinkkel közölni.

Ezután Torma Károly alapos kétszűtségi hazánkfa s követjelöltünk a gyűlés figyelmét felkéri következő indítványainak meghallgatására s ha pártoltatnak jegyzőkönyvbe vételére. (Halljuk! halljuk!) A lefolyt 12 évi gyászos s nemzeti életünk megvérést, feldúlt eseményeket ékes tollal rajzolván, hangos éljenekkel kísért beszédje bérekesztésével következőkben ohajtja megállapodnunk:

1) Bizottmányi jegyzőkönyvünkbe — érdemleges határozataink legelső pontjaképpen vezettessék be azon egyetemes akaratnyilvánításunk, miként e megye magát mindenben és mindig az 1848-beli királyilag szentesített törvény-cikkkekhez akarja tartani s hogy e megye közönsége magát minden nem alkotmányosan kelt rendeletek mellőztével azon törvények szentesített védpaíza alá helyezi.

2) Intéztessék a b-zolnokmegyei bizottmány által felírat ó felségéhez, melyben ohajainkat felfejtven, alázatosan megkérjük: méltóztassék mult évi oct. 20-kán kiadott legfőbb rendelvényétől, mint amugy is nem alkotmányosan kiadottól eltérni s Erdélyek Magyarországgal unióját mint törvényszerűleg hozott s királyilag szentesített bevégzett tényt megtartani, Erdélyt az anyabonhoz tartozónak ismerni el s törvényszabta uton választandó képviselőit a közös országgyűlésre meghívni.

3) A többi Királyhágon túli és inneni megyékhez, illetőleg székekhez intéztessék átiratok, melyben őket felkérjük, hogy hasonló értelemű felírataik által igyekezzenek az uniót illető helyen szorgalmazni, végre

4) Habár megyénk nem a magyarhoni, megkevesbé az erdélyi korlátnokságot, mint alkotmányunkkal s az 1847/8-diki törvényekkel ellenkező hivatalokat el nem ismerheti, abból a szempontból azonban, hogy erdélyi korlátnok ő nmlga az egyedüli közeg e idő szerint ő felsége s a nemzet között; kéressék meg korlátnok ő nmlga, hogy a nemzet s kétségtelenül ő nmlga forró ohajtásainak is eredményt szerzendő, méltóztassék alása nyújtotta befolyása által az unió ügyét ő felségénél hatáson előmozdítani.

Torma Károly indítványainak mindenik pontja közbelvessel elfogadtatván jegyzőkönyvbe iktatott. Melynek folytán két általa szerkesztett felíratot olvas fel ő felségéhez a most uralkodó császárhoz és a testvérhoni megyékhez, melyeknek ha elfogadtatnak átnézésére s illetőleg megbirálása s ha szükség kiigazítására egy bizottmányt kér ki neveztetni; kineveztetnek Mdgyes Lajos, Gajgázó Salamon és Róth Pál, kik megbízatnak egyszersmind hogy a kanczél-lárhoz és a kormányhoz az unió ügye előmozdítását illetőleg felíratok készíttessék. (Folytatjuk.)

Torda, április 24-dkén 1861. (Vége.) Ezekután a 48-iki bizottmányi tagok névsora olvastott föl. Melynek a részint hiányzó tagok megfigykozása tekintetéből, részint a jelen viszonyok, s szükséghez képesti alakítása már az előleges értekezleten elhatározatván, főispán ő mlga felszóljia román atyáknak a megyebeli román értelmiség laistro-mának fölolvására. Mire az olvastatni kezdvén, egy feltűnőleg nagy száma a többnyire általunk ismeretlen egyéniségeknek ajánlott a románok részéről. Ezután a bizottmányi tagokul ajánlott magyarok névsora olvastott szintén nagy számban. A román értelmiség azt kívánta: hogy határozottassék meg a bizottmányi tagok számának maximuma. Melylyel szembe Zeyk Károly, ki ezen bizottmányi üléseken elég ildomossággal, s lehető legnagyobb kímélettel román atyáknak itt-ott fölesigazott követeléseit igaz értekeikre szalítani igyekezett, szabatosan kifejté: „hogy az értelmiségnek nincsenek korlátai; hogy zárt czéhot alkotni (ide irányultak szavai) a megyei bizottmányból nem lehet feladatunk.” Nem bosszadalmas ellen és mellett fölszólamlások következtében gróf Thoroczkai M. indítványára: hogy mind a két névsorozat fogadtassék el azon megjegyzéssel, miszerint a benn foglaltak csak úgy ha irtokosok a megyében, tekintsek foglaltak bizottmányi tagoknak — mind a román, mind a magokat bizottmányi tagoknak — mind a szám miatti vitatmagyar névsorozat elfogadtatott. Ezzel a szám miatti vitaközös véget ért: dr. Szigethi Samu azon alapos, azonban nem helyeselt nézetek, miszerint a bizottmányi tagok képessége jellem és érdemre néve vétessék vizsgálat alá — a legnagyobb fontosságú érdekek, magának a törvény-hozó akaratjának, és az általt megpróbáltatás korának te-kintetbe nem vételével — elég nem tétetett. Nem szolók a románokról — ők ismerik felekezettüket, s valóban bámulatos tapintattal tudják jutalmazni az érdekeik iránti hűséget, és elismert képességet; náluk az eddigi rövid tapasztalat bizonyítva szerint politikailag ért nemzethez illő pártfegyelem létezik. Nem ismerem a magyar bizottmányi tagok elég hosszú névsorát sem: de tény az, hogy annak egy része a közvélemény ellenszenvével találkozott. Tordán és kívül

nem egy nyilatkozatot hallánk értelmes, hű, birtokos egyéniségektől, kik nem azt fájallják: hogy mellőztettek — hanem azt, hogy a bizottmányi nagy fontosságú teendőkre oly egyének is hivatnak meg, és pedig nem egy kettő, kik hisszük, hogy talpig becsületes emberek: de megkérdetvén ők magok szerényen bevallának, hogy nem bírnak a törvény által föltételezett qualificationnal. Nem tudjuk: kik bizattak meg ama névsor készítésével: de azt igen, hogy alkotmányos népet csak magával a néppel lehet kormányozni — következőleg vagy magokkal a községekkel kell vala egyének ajánlatni; vagy ha ez az idő rövidsége miatt nem lehetett — az ajánlást közvetlenül a bizottmánya kell vala bízni. Mert egy kész névjegyzéket bíralat alá venni egyenkint, nem csak sok idővesztéssel — de sok keserűséggel is jár. Ezt érzik a gyűlések, s inkább elfogadnak valamit — hogy sem magokat a részletes bíralat kelemet-lenségeinek kitegyék. Szinte az illik a tisztelkre néve. Soha idő nem lehetett alkalmasabb, mint az, mely 1848-tól fogva a jót a rossztól; az igazat a hamistól; az elszánt elv hűséget a látszatostól; a földalozó hazafiságot egészen a martyságig az ingatagságtól oly éles vonalokkal megkülönböztette — hogy mind az ügyre, mind az ügyet képviselő személyekre néve tisztába jöjünk. A'Touche és Talleyrand-féle jellemek használnak igyekeznek a közvélemény előtt egyik-kik szavai értelmében: miszerint „a szó azért adatott embernek, hogy gondolatait elitkolja” — fehérre mosni a szerencsét: mert a tények szolának. Távol vagyunk attól: hogy a nézetek ezen igazságtól a fennforgó tisztí substitutiora általában vagy egyenkint alkalmazni kívánnók. Közöttük nem egy elvárattunkra ismerünk; nem egyre, kihez személyes barátság kötelei kapcsolnak. De tiszték nevezéséről levén szó, oly nézeteket mondánk, melyek a nagy magyar királyság közvéleményének hamisítatlan kiadásai; melyeket ez uttal tájékozásul megemlíteni nem tartónk feleslegnek arra néve, hogy töltünk függ szabadoknak lennünk, ha egyfelől a 48 előtti illusorius alkotmányosság reminiscen-tiái által nem engedjük magunkat tényleg odáig visszavezetnünk; ha másfelől morális örök 48-iki törvényeink szellemét minden követke/ményeivel együtt úgy föl-mint lefelé életbe léptetheti.

A 18-iki ülésben főispán ő mlga egy bizottmányt nevezvén ki a tisztí névsorozat összealkotására, másokat az osztrák járáshivataloknál levelek átvételére — az ülés elbomlott. A másnapí ülésben, a kiküldött bizottmány által tett tisztí candidatio fölolvastatván — ellenmondás nélkül keresztül vitetett. A kijelölt tiszték, — kiknek nevei már több lapokban közöltettek — az alkotmány és király (melyik alkotmány, melyik király?) hűségére, az esküforma előleges tárgyalása nélkül előbb magyarul föleskettettek. Szinte feledni: hogy az első ülésben főispán ő mlga hasonló értelemű, s eljárás mellett tette le az esküt. Azonban több románban a nyelv nem érte utólagosan aggodalmat költvén föl — annak román nyelvre fordítását és ezen nyelven letehetését követelte. Megtörtént. Ugyanekkor a jegyzőkönyv két nyelven vezetése is kolozs-megye példájára a magyar szöveg hitelessége mellett a kétes esetekben — megállított.

Bethlen János gr. székeségesnek látja a románok aggodalmi elenyésztesége érdekében is azon utat követni, melyen jogos kívánataik a 48-iki törvények által tett alapokon megnyerhetők — a törvényhozás útját. E végett két fölírast indítványoz: egyiket Bécsbe az uralkodóhoz (mi úgy tudjuk: a Királyhágon túli megyék fölírataira csupán egynek adott válasz — és az sem kedvező. Tud.) másikat a magyar országgyűléshez, az egyesülési törvények értelmében az egyesülés végrehajtását, és a Királyhágon inneni törvényhatóságok követeinek a folyamatban levő magyar országgyűlésre minél előbb megbívtatását kérvén. Ezen fölírátok még nem készülték el — azért nem közölhetjük. Különben is ez oly vert ut már, melyen semmi újat nem talál az olvasó. Az erő és érdek magában az egyesülés miatti föllépésben fekszik, melyet, miként mondtok, román atyáknak elvileg is pártolnak. Hinnünk kell: hogy ha jön a fog a kimaradhatlan megpróbáltatás ideje — a tények akkor is igazolandják közös törvényeinkhez hű ragaszkodásukat; mely egyszersmind rájuk néve is emberi, politikai, és nemzeti jogainak alapföltétel. Hinnünk kell: hogy a tények igazolandják nyilatkozataik öszinteségét.

Ezen tárgyra vonatkozólag a harmadik ülésben román atyáknak sürgették: hogy a jogegyenlőség formulázásánál a román nemzet különösön megemlíttessék. Ez elég hosszú vitára adott alkalmat, miután a jelen volt román értelmiség hivatkozott a nemzetre, s annak megnyugtására kívánta betétni a román nemzetet illető clausulát. (Mi nem merünk semmi alkalommal a magyar nemzet nevében szólni. Tud.) Zeyk Károly nézetünk szerint általánosságban elég jól formulázta: hogy a 48-iki törvények alapján kimondott jog egyenlőség elvét nem csak egyénekre — de népfajokra is kimondatni ohajtjuk. Ez azonban általánosság miatt nem tetszett. Nagy Miklós is formulázott egy mást, miszerint a jogegyenlőség fogalmában a román nemzetiség megemlíttése román atyáknak saját kívánatukra történtek adatott elé. De ez sem tetszett. Végre csakugyan ily kifejezéssel: „így a román nemzet is” — bemehtetnek határozottat.

Történtek még kérdézőkódések a bélyeg és az adózás más indirect nevei iránt. Viski Ferenc észrevételeire a hazai törvényekhez alkalmazkodás mondatott ki elvül. Ezzel ezen harmadik ülés — és a bizottmányi ülések bizonytalan időre bevégeződtek.

Ha a háboru szele nem funa; ha alkotmányos jogainkban a restitutio in integrum föltételül megtörtént volna; és ha a multban a jövő garátiának magvai föltálatatnának: úgy annyi kinos családok után is e nép lelke bizalomra hajolna. Most mint a viszonyok állanak: a magas körök elfoglaltan emberek csak úgy mint a nép természetes fia kisebb nagyobb mértékben, öntudatosan, vagy tudatlanul a jelent megveti, — hogy a nagyszerű jövő fénytengerben uszó napját, mely a politikai láthatáron mind felebb emelkedik — mit sem törődve a rögtön elsötéttedhetéssel — annyival szabadabb önzérettel, s kegyeletesebb vallással szemlélhesse.

A népek szent ügyének megszilárdulását, állandóságát nem a jelenben, hanem a jövőben; nem részletes mo-

zanatok ingásaiban — hanem a közös ügy solidaritásában keresi, s hiszi föltálatlanul. Sz. L.

Küküllőmegye. *) Dicső-Szent-Márton, április 22-én, 1861. — Feltálatlanul végre alkotmányos újjászüléstünk első reggele, s a Küküllő völgye megnépesült a feltálatlanul ünneplők sokaságát. Azon völgyet, melyet eddig egy-egy pénzszomszjas bezárk — mint executiva potestas — futkosott kereszttel, ma a testvéreileg egygyéfor három nemzet lovassága lepte el, kik alkotmányos fölszámunkat jöttek fogadni.

Április 22-kén Küküllőmegyének feltálatlani ünnepe volt. A menet Bonyhától a megyeházáig — mely fölszámunkat kísérte — diadalmenethez hasonlított. A vaderszák által elrabolt, s a külföldi közvélemény mellettünk emelkedő szavára visszaadott alkotmányának örvendő nép ünnepi ruhában várta az alkotmányosság jelenlegi képviselőjét, a szeretett fölszámot.

A gálavai hídnál történt a megye részéről elfogadás, mintegy két százal álló lovas banderium megyénk mind három nemzetéből alakulva, külföldről visszatért kedves menekült bajtársunk Kinizsi István vezérlete alatt tette meg első tisztelgését, a hol is a fölszám átvételén alkotmányos törvényeink értelmében a megye banderiuma feletti parancsnokságot, a megye részéről Beregszászi Imre által fogadtattott.

Valóban meglepő jelenet volt. Itt e historiai emléki helyen, hol Bem 1849-ben diadalt aratott szabadságunk ellen, ezen historiai emléki helyen láttuk elesett honvédeink sirjain fakadni fel a szabadság első virágát. Adja Isten, hogy e virágok a sors vihára által többé el ne tiporassanak.

A székelyfalvi egyházban tartatott meg a „veni sancte“, s mintegy féltnégy órákor érkezttünk megyénk székhelyére Dicső-Szent-Mártonba.

A helybeli izraeliták által fényes diadalmenet az egyesttt testvér hazák és testvérisült nemzetiségek lobogói lengtek. Ezekre menő sokaság foglalta el az utcákat és megye udvarát, a jelenlévők egyhangulag elismerték, hogy ehez hasonló ünnepe e megyének emberi emléki óta nem volt.

A megye házán, ezen az elkarhozott rendszer alatt szánandólag elhanyagolt agg épületen is barátságos egyetértésben lobogott három nemzet saját fértu lobogója.

A megye házában a szünni nem akaró éljenek közt mind három testvér nemzetből **) kinevezett küldöttség által meghívott fölszámot, közszeretben megöszült másod főbíránk Vita Sámuel fogadta.

A fölszám székfoglaló beszédében régi elveivel hiven kimondotta az 1848-beli törvényeinkhez bí ragaszkodását, és hogy azoktól semmi szín alatt el nem tér. Az alkotmányos értelemben mondott beszédet, valamint a fölszám eskütt megint dörög éljenek s „szetereaszák“ fogadták. Főjegyzőnk beszéde rövid és velős volt.

Napirendre a megyei bizottmány létszáma és megválasztása tüzttvén ki, az 260. kétszázhatvanra határozottatott egyelőre, feljogosítatván az állandó bizottmány szükség esetében számát nevelhetni. Felolvasztván a bizottmányi tagok névsora az ösgyűlés által elfogadtatott.

Orosz János román beszédében megköszöni ugyan, hogy a bizottmányi tagok közt románok is vétettek be, de nem látja kellő arányban képviselve nemzetét, azért indítványozza, hogy az „egyenlőség“ elvénél fogva a románok száma is a magyarokéval egyenlő száma emeltessék. Főispánunk nem ismerhetvén román testvéreink intelligenciáját, két esperes urat felkért egy névsor készítésére, kik által a bizottmányi tagok száma, ha szükséges leendő, szaporíthatassék.

Az ösgyűlés teendőjét bevégezvén, fölszám ő mlga két bizottmányt nevezett ki, egyiket a tisztí utasítások elkészítésére, a másikat saját elnöksége alatt a leendő tisztviselői kar kifejezésére, azon kijelentéssel, hogy ő mlga soha többé ösgyűlést tartani nem fog, azt örökre berekesztette; és a bizottmányi gyűlést más nappal meghívta.

A fölszám asztalnál minden nyelven tartott pohárköszöntések meggyőztek minket a felől, hogy a vágy a testvéries egyesülésre mind három nemzet között valóban öszinte és e testvéri szeretet ha csak az ármány nem küldi el megint rossz szellemeit, hogy az annyi gonddal épített egyetértés szent templomát szétrombolják, soká tán örökre fenn fog köztünk maradni.

Április 23-án számtalan sokasága a román testvéreink lepte el a megye házudvarát és a tanácskozó teremet annyira, hogy az állandó bizottmány tagjai nagy bajjal sem batolhattak előre, egy hang hallszott, hogy „menjünk az udvarra!“ és fölszámunk azonnal intézkedett, hogy az ugy legyen; ki-bümpölögvén a sokaság-tenger az udvarra — a tegnapi jegyzőkönyv felolvasztott. Ezután fölszám ur kijelentette, hogy a sokaságnak ilyen tolokodása közt nem lehetvén tanácskozni, felolvasztatta a tegnapi kinevezett bizottmány névsorát és azokat a tanácskozó terembe küldötte, a még szabadon maradó tért a hallgatóságnak engedvén át.

A fölszámunk ezen eszéles fellépése lehetővé tette a tanácskozás folytatását.

Orosz János a kolozsmegyei román nyilatkozathoz hasonló memorandumot olvasott fel és adta be jegyzőkönyvbe iktatás végett. A memorandum főbb pontjai a következők: A megyei szervezésnek jelen alakulása a román nemzetre nézve sérelmes lévén, minthogy az állandó bizottmányban csak 48 számban van képviselve, azon sürgető szükség tekintetéből, hogy a közigazgatás a megkövetelt rendszer bivatolnokitól mielőbb átvételének, csak ideiglenesnek tekintessék és ugy ezen bizottmány valamint a kinevezendő tisztikar csak is május végéig működhessek, a mikor is egy közgyűlés tartassék, hová minden 8 ft adót fizető meghívassék és ezen közgyűlés által a magyarokéval egyenlő számban választott állandó bizottmány választassa meg a tisztikart, kívánják továbbá román testvéreink, hogy ők mint negyedik nemzet ismertessenek el, és a román népet meggyalázó aprobatális törvényezikkek töröltesseken el. És ha ezen kérelmük — így rekesztik be, el nem fogadtatnák; akkor fennhagyjuk jogukat azt törvényes uton eszközölhetni.

Ezen postulatumok rövid, de élénk vitára adtak alkalmat. Feltálatlanul a kérelem teljesítésének lehetősége, törvények eltörölése, megváltoztatása egyedül országgyűlésünk jogai közé tartozván. Orosz újból felszólalt, kérte, hogy a magyarok által annyiszor pengetett testvériség egyenlőség elvénél fogva mondassék ki elvileg legalább, hogyha most nem is, de később egyenlő száma fog a román tagok száma a magyarokéval emeltetni. Pinesi román testvér hasonló értelemben nyilatkozott. Orosz hivatkozott az ide gyűlt és nyugtalanul várakozó népre, hogy tudja meg tehát miként fog magyar testvérei által kielégített.

Gál János kibékítő hangon adta elő, miként nem kell román testvéreinknek feltűnni, hogy oly alkotmány ellenes alkotmányunk szellemét nem ismerő modorban lépnek fel, hiszen ők még a közélet pályáján merőben újonczok. Elhatározottatott tehát, hogy a megválasztandó tisztikar helyébe, minthogy ők ugy is tagjai az állandó bizottmányának, román testvéreink közül egészítessék ki a létszám.

Felolvasztott a tisztí utasítást készítő bizottmány munkálata, az idő rövidsége miatt egy részletes utasítás kidolgozása lehetetlen lévén, a bizottmány a tisztikart fennálló törvényeink megtartására utasította, tekintettel az 1848-diki törvényeink által megalapított jogegyenlőségre, igazságszolgáltatásunkra nézve az országbírói érkezelte határozatát elfogadták. (A tisztí névsort már közreadtuk.)

Ezután tisztieinket közfelkiáltás után megválasztottuk.

Bian Basilius a szolgabírói hivatalt nem akarta elválni, mivel állítása szerint a császártól több fizetése lévén, mégis az év végén csak 5 frta maradt és ő azon hitben van, hogy a fizetéseket azért határozta a bizottmány oly kevésre, hogy a románok ne vállalhassanak hivatalt. *) Ezen nyilatkozat általános roszalára tanált. Teremi román esperest kívánta capacitálni az illetőt, és itt megjegyzésre méltó, hogy a derék román testvérek a vitakozást magyar nyelven folytatták, végre engedett Bian újonnan választott szolgabírának az általános akarataknak, megnyugodott.

Ki kell emelnünk Dobay Ferencnek loyális magaviseletét, kiis altyegyzésnek közakarattal kiküldtátván, arról ünnepelesen lemondott, hogy az által egy román testvéreink adhasson helyet. Lemondása köztetszéssel fogadtatván, felkértek román testvéreink az állomásra egy alkalmas egyén kijelölésére; szó volt, hogy egyet Vásárhelyről hozzanak, időt kértek rá, míg végre Almásán Dávidot kiáltották altyegyzésnek. A Dobolyi Ferenc példáját többen követték és valóban nem vádolhatni e megétt azzal, hogy a magyar értelmiség a tisztí állomásokról el kívánta volna szorítani román testvéreit, mert itt e megválasztottak közül nem volt egy sem, a ki helyét szívesen át ne engedte volna egy értelmes románnak, de fájdalom, hogy azon néhány állomásra is, melyekre román választottunk, alig tanálkozott értelmes egyén. Ez nem az ő hibájok, de a miénk sem.

A csendőrség felállítására bizottmány nevezettvén ki, a mai gyűlés eloszlott.

A román postulatum felolvasásakor azon követelés, hogy a magyarokkal egyenlő száma emeltessék az állandó bizottmányi román tagok létszáma is, aggodalomra adott alkalmat a jövediesi szász papnak, miszerint román szónok Orosz ur az egyenlő jogokról beszélve a szász nemzetet merőben kifejeztette az irásból, és aggodalmait német nyelven tolmácsolván, általános helyeslésre is tanált.

Mint curiosumot felemlítjük, miszerint N.-Bajom közönsége az ösgyűlésre küldendő népképviselő megválasztásával megbízott nyilatkozatukhoz egy a fölszámhoz intézett folyamodványt nyújtottak be, melyben kijelentik, hogy ők nem bíznván a magyarokban, minthogy 1836-ban egy katonai hatalom kar által öszelűdöztettek N.-Bajom lakosai ez okból inkább ohajtanak a jó bezirksamt alatt maradni és Medgyeszékhez esatlakozni.

Ápril 22-kén több tisztelgéseket fogadott fölszámunk, de azok között legérdekesebb volt a honvédek testületileg történt tisztelgése. Mellsőosz komoly léptekkel, lépdeltek ottan mintegy 40-en, egy néhány arcán az a gyönyörű sebely hirdette, hogy oda nem kell más bizonyítvány, hogy a esatlakban részt vett. Inczédy ezredesiünk vezette a kis csapatot, és a fölszám az udvaron tanálva bemutatta itten azon bajnokokat, kik 1848- és 49-ben életüket áldozták az alkotmány megvédéséért és a kik felajánlják újból erejüket, hogy az alkotmány ha szükség lesz megvédessék. A fölszám lelkes elismerő szavakkal fogadta e tisztelgést, és meghívta az egész kis csapatot másnapra ebédre. Az ebéd megtartatott, román és szász testvéreink közül is néhányan vettek benne részt és az ebédet lelkesen lekeszték pohárköszöntések fűszereztek, melyekben román és szász lelkesek is szereztek.

Ebéd után a honvédségélyező egylet megalakult. Az aláírások megkezdettek, egy pár perc alatt 380 forint iratott alá.

Ápril 24-én a tisztikar fel fog eskettetni. Tudósításomat folytatni fogom. M. J.

Sz.-Udvarhely, ápril 26. — Tegnap és ma tartott a szék ösgyűlése. A fölséghez, a magyar országgyűléshez és gr. Mikó ő nmlgához föliratok határozattak. — A pesti országgyűlésre követekül id. gr. Bethlen János és Horváth János közfelkiáltással megválasztattak és elküldettek. A bizottmány megválasztatott. Száma szinte 1000. Benne van Kossuth, Klapsa sat. A gyűlés ideiglenes jegyzője a jeles tollu b. Orbán Balázs. Közlebebről terjedelmesebben. Közlendem a föliratok szövegét is. r. l.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A kolozsvári vol. cs. k. kertületi törvényssék átvételét a Kolozsmegye bizottmánya által e célra kiküldött főb-bizottmányi tegnap kezdette meg.

— Dobo kamegye folyó hó 10-én bizottmányi ülést tart Szamosújvárt.

— Lapunk mai száma mellett küldjük szét ismert tollu beszélyi írónk Deák Farkas előfizetés felhívását, ajánlván azt a szépirodalom barátainak figyelmébe.

— Ma delutáni 5 órákor fog eltemettetni volt 75-dik

honvéd zászlóalj tizedes Nánási György. A haza iránti kötelességét hiven teljesített honpolgár végtszetele megtételére — a lehetőleg minden elkövetett. — Áldás poraira!

— Tegnapelőtt delután temettetett el nagyszámú kíséret mellett Boldizsár Tamás, volt 73-dik zászlóaljbéli honvéd. A gyászszeker előtt szép rendben mentek a városi polgárok, utána hatosával katonai rendben a városon létező nagyszámú volt honvédek. A koporsótól bosszason lengett alá a nemzeti tricolor, mely fölött egy koszorú díszlett. A megindulás alkalmával és a temetőbe véghezvitt istenitisztetlet után az egész közönség egy lélekkel olyvalda dalolta a Szózatot. Az elhunyt eltemetési költségét — szegénysége tekintetéből — a honvédségélyező-egylet hordozta.

— Bécsből jelenti a „Parlament Correspondens“; Pénteken delután 3 órákor minisztertanács volt, melyben a trónbeszéd szerkesztése jött szóba. Deléltt a magyar kormány néhány tagját Ferenc József fogadta, s hir szerint estére további konferenciák voltak tervezve. A dolgok érni kezdenek, itt a döntő perc, — véli a nevezett lap — s már nincs kilátásunk további halogatásra. Ma is ugy áll a hir, hogy a föderalis pártnak jól, ellenben a centralisnak rossz megy a dolga.

— Stöger Béla ismert énektanító, énekskolájában mint minden évben ugy most is folyó hó kezdetével kezdők számára egy új osztályt nyit. Stöger ur tanítványainak nyilvános helyekeni fellépésével énektanítási képességet és tapintatát annyiszor kitüntette, hogy bizvást hiszszük, miszerint műértő közönségünk pártolása folytán ez évben is számos tanítványnak fog adni oktatást.

— Medesér helységben gyujtogatás következtében tűzvész történt, melynek három gazdának s a helybeli kath. lelkésznek vagyona esett áldoztat. A gyujtas oka szerelmi boszu következménye volt. Két fiatal-járt egy nőhez, s midőn a nő csak egyikhez hajolt, a kudarczot vallott széptevő szerencsésebb vetélytársán a gyujtogatás nemtelen boszujával kívánta visszatartolni kudarczát.

— Bálint Elek cs. k. törvényszéki tanácsos, érdemeiért mig egyfelől cs. aranygallért nyert — Debreczenben ápr. 18-án megmacskazeneltetésben részesült.

— Palóczy László balálát Pesten a városház s a főutczák főb épületeiről lengő gyászlobogók hirdették. Az „Aranyas“ előtt, hol ravatala emelkedett, a városi hatóság rendelete folytán tiszteletőrség állt. Temetése hétfőn d. u. 3 órákor ment végbe.

— Jó emlékezteti hazánkba b. Kemény Dénes hátrahagyott irományából az elhunyt honnagynak jeles fia báró Kemény Gábor kiadott „Honeygség“ czim alatt közreadott egy kötetek munkát, mely habár némely kérdésekben már a viszonyok által túl van haladva, velős tartalmaért nagy érdekel bir. A munka szorgalmas ifju könyvkereskedőnk Demjén L. bizományában jelent meg.

— A „D—U“ írja, hogy apr. 13 és 14-ke közti éjszaka Titelen ágyujelszóval riaszták fel a készülőben álló határőrség második zászlóalját, s a készen álló gőzösökön vitték őket állítólag Páncsovára. Ugyancsak akkor tájt 50 ágyut szálítottak itt partra, s kezdék a hegy tetejére felvontatni, hogy velők a már felhanyt telepeket képviseljék.

— A fumei ostromállapotot a horvát bán ápril 25-ki rendelete megszüntetnek nyilatkozattá.

— Történetirodalmunk ismét egy új forrással gazdagult, ez „Kiskun-Halas története. Irta Toth János. Jegyzetekkel s oklevéltárral ellátva kiadta Szilágyi Sándor, Nagy Körös, 1861.“ E könyv III-ik kötetét képezi azon becses gyűjteménynek, melyet „Történeti emlékek a magyar nép községi és magán életéből“ czim alatt Lugossy J., Szabó K., Szilágyi István és Szilágyi Sándor adnak ki. Kíváncsok volna, ha a Királyhágón inneni városközsőségek is annyi eseményvel gazdag történeteket napfényre hozni megkezdének.

Figyelmeztetésül. — Lapunk egyik közelebbi számában közztük mikép Tompa Julia, Szentiványi Györgyné urasszony a Széchenyi-dráma jutalomra 100 frtos urbéri kötelezvényt küldött hozzánk idei július havában lejárni kezdő kamatszelyvénnyel. Ezen tudósításunkat Szentiványi György urtól vett felvilágosítás folytán oda változtatjuk, hogy ezen összeg nem a fennebbi célra, hanem a nemzeti színház tökéje gyarapítására volt szentelve, a minek következtében azt amonnan kihuzottnak kérjük tekintetni s az egész összeget a nemzeti színházi pénzalaphoz áttettük. Szerk.

— Kiigazítás. A b-szolnokmegyei tudósításban gr. Mikos beszédjében következő sajtóhibák mentek be. E tételből: „megrablása annak, hogy legjelesebb hazafiai“ a „bogy“ szó kihagyandó. Alább e tétel helyett: „huzamos üldözés“ ez teendő: „huzamos időköz.“

POLITIKAI HIREK.

— Veronából írják 26-káról: Hiteles tudósítás szerint 24. este Milánóban a velencei emigransok csoportosulva demonstráltak az utcákon e kiáltással vonnva végig: éljen Garibaldi! éljen a köztársaság! A milánóiak ez eseményről nem emlékeznek.

— Turinből távirják 26-áról, a kamara a mozgó nemzetörségnek három havi szolgálat meghosszabbítására szavazott. Garibaldi Villa Pallavicinibe utazott, hol néhány napig mulatni szándékozik, onnan egyenesen Caprerára menendő.

— Németországi lapok szerint Rechberg gr. a német szövetséges gyűlésen az új olasz királyság elismerése ellen tiltakozik, mint szintén az ellen, hogy küldöttje a címet használhassa.

— A „N. Preuss. Ztg.“-nak írják Párisból: hogy valakinek fogalma lehessen azon roppant mérvű hadkészsületekről, melyeket Franciaország folytat, elég egy pillanatot vetnie Gódiolt ismert hadszervezési szállító mihelyébe. Ott éjjel nappal dolgoznak. Óriási gépek vagdalják a posztót 25 nadrag-darabokra, s mindennap 500 db teljes ruházat kerül ki. A lábbelit, bőrzéseket, sátor és tábori felszerelési készületeket készítő osztályokban nincs egy pillanaty szünet, s mégis, mint a művetők egyike mondá, alig képesek kielégíteni a szükségletet.

*) Előleges közlés közelebbi számunkban adunk. Szerk.

**) A megétt lakó három nemzet a magyar, román és szász. Szerk.

Ujabb. — Triest, apr. 27. Genuából, apr. 24-kén kelt tudósítások szerint onnan három nappal ezelőtt angol lobogó alatt egy hajó indult ki, tulajdona az ottani gőzhajótársulatnak, s fegyvert vinne a törökországi szláv tartományokba. Firenze hajó 600 önkéntessel vitorlázott el oda. April 10. 12 és 13-án három hajó ágyukkal ment el ugyanarra felé. Garibaldi barátja, Boni ezredes, Angliába van küldve, fegyvervásárlás s kölcsön felvétel végett.

— Trebinjéből kelt tudósítások szerint a fölkelők Ficebo erődöt, 2 s fél órányira onnan, megtámadták; puskaropogás sőt ágyudörgés is halszott. Niksicről semmi bizonyos; azt sem tudni biztosan be van-e zárva, mivel a fölkelők által minden összeköttetések megszakítva.

— Az amerikai uniótól elszakadt államok már is egy diadalt nyertek. Negyvenórát viaskodás után Sumter magát megadta.

— „P. L.” írja, hogy a birodalmi tanács képviselőházának elnöke dr. Hein a kisebbségi szavazat híres szerkesztője lön kinevezve, bélyegét nyom azon házra, mit éppen nem szükség bővebben jelezniünk. E kinevezéssel Schmerling egy elhatározott, úgy szólva kihívó lépést tett.

Legujabb.

Bécs, april 29. Ő felsége az urak háza elnökévé herceg Auersperg Vilmos Károlyt; alelnökévé b. Krausz Fülöpöt; a képviselőház elnökévé dr. Hein-t, alelnökévé Hasner tanárt s gr. Maz-zuchellit nevezte ki. — A birodalmi tanács mindkét háza megnyitott. Az elnökök, kik már reggel az esküt letették, egy az alelnökök, az urak házába. Rajner főhg., a képviselők házába Schmerling által lönök bevezetve, s az octoberi diploma s a februári patens átadattak, a császár által kibocsátott

ügyviteli rendszabályok kiosztattak. Azután az elnökök és tagok névszerinti felhívás mellett esketettek meg. — Az ünnepélyes megnyitás a császár által, trónbeszéddel, szerdán d. e. 11 órakor leend. A legközelebbi ülés csütörtökön.

— Kolozsmegye felirata a hongyüléshez, a képviselőház apr. 30-ki ülésében olvastatott fel, mire a ház azon határozatot hozá, hogy a megye ohajtása felett örömet jegyzőkönyvileg fejezze ki, a feliratot kinyomatja s a képviselők közt szétosztatja. (K.)

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Bécsi börze, apr. 27.

5% metalliques 65. 40. — Nemzeti kölcsön 77. 00. — Magyarországi urb. p. 67. 00. — Erdélyi 62. 50. — Bányási, horvát, szlav. 65. 00. — Cs. arany 6. 95. — Ezüst 146. 50.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(131)
Sz. 3405.

Hirdetmény.

A kolozsvári cs. kir. kerületi törvényszék részéről jelen csödhirdetményél fogva minden bel- és külföldön létező hitelezők, kiknek az id. gróf Bethlen Lajos csödtömegéhez valamely igényük létezett, értesítetnek, hogy a nevezett idős gróf Bethlen Lajos csödtömegi minden vagyona, a már igényeiket bejelentett a f. évi április 24-kén tartott tárgyalási napon megjelent hitelezőkkel felvett kiegyezkedési jegyzőkönyv alapján arányosítva a követelők közt merőben felosztott, s a csödtömegi tárgyalás véglegesen bevégezettnek nyilvánított.

A cs. kir. megyei törvényszék tanácsából.
Kolozsvárt, április 26-kán, 1861.

(133)

Pályázat.

Küküllőmegyében a főorvosi állomás 500 frt évi fizetéssel, két sebész állomás, egyik egyik 300 frt évi fizetéssel, s végül a mérnöki állomás 500 frt évi fizetéssel rendszeresítetvén, ezen állomások betöltésére az állandó megyei bizottmány határozata folytán ezennel csödt nyitattik.

A pályázni kívánók tehát fölszerelt kérvényeiket folyó évi május hó végeig Dicső-Szent-Mártonban tek. főbíró Vita Sámuel urhoz intézve, beküldeni annyival inkább el ne mulasszák, mert azon túl beérkezett pályaművek figyelembe nem vétetnek.

Dicső-Szent-Márton, április 26-kán, 1861.

Küküllőmegye tisztsége.

NEM HIVATALOS.

(130) (1-4) Az eddig Dézsen lakott **Tamási Sándor** a hol 1844/5. től fogva egész 1853-ig mint ügyvéd tudatja mindenkivel, de különösen véi meglepedve volt, hasonló és maradandó azokkal, kiknek bizalmukat bírva ügyeiket folyó ügyvédi minőségben visszatette; szállása egytatta, s a kik talán még ennek tudomására magán előre van a külső magyarutczában **243 szám** uton nem jutottak volna, hogy ő a megváltozott alatt a ref. templom áttellenében.

(129)

Gyári lak változtatás.

Alólírtak, mint a **Vidats István** ezen sz. kir. Kolozsvár városában létező **fiók-műgépgyára** vezetőjének, van szerencséje tudomására adni a n. érdemű vidéki és ezen városon lakó t. cz. közönségnek, hogy folyó 1861-dik évi április 24-től, tehát szentgyörgy naptól kezdve, a kétvíz közötti létező gyári helyiségét, állandóul, külső monostorutczában áspallér Losonczy ur házához, **89. sz.** alatt, teszi át, hol mindenféle gépek készen találhatók vagy megrendelhetők.

Baris József, fiók-gyár-vezető.

(115)

A mustra és jegyvéd által minden meghamisítás ellen biztosított, annyira kedvelt, a bevezetésnél kellemes, valódi

Növénynedve (Allop)

Orvostudor **Schneeberg** urnak

hurutár (Grippe), rekedtség, torokbajok, nyálkodások ellen, általában véve egy a mell- és tüdőbetegségekben bebizonyított enyhítő gyógyszer a következő raktárnak urnaknál kapható:

KOLOZSVÁRTT gyógyszerész **WOLFF JÁNOS** urnál. Továbbá: **Tordán** Wolff Gábor gyógyszer. **Beszterczén** Dietrich és Fleischer. **Dézen** Krémer Sámuel. **Szegsvártt** Misselbacher J. B. **Medgyesen** Breiner C. **Lugoson** Arnold József. **Zalathán** Mészai J. **Szászvároson** Spech Gusztáv. **Nagy-Bányán** Horáczek József gyógyszerész. **Szathmáron** Turóczki D. **Nagy-Váradon** Jenky A. **Nagy-Károlyban** Schöberl K. **Károly-Fejérvártt** Sándor R. gyógyszer. **Nagy-Szebenben** Zóhrer J. F. **Debreczenben** Fölte Nándor urnaknál.

Egyszersmind kaphatók a t. cz. bizományos urnaknál:

Tyukszem-tapasz általános elismert, **Schmidt** cs. kir. főorvostól, ára egy toknak **23** ujkr.

Dr. Behr ideg-kivonata az idegek s a test erősítésére, 1 frt **70** ujkr.

Dorschmajzsir-olaj, 1 üveg valódi Med. Berger, vagy tisztított görvény és bőrkütségek ellen stb. **1** ujfrt.

HELUNGKIANG arabiai s ázsiai állat-gyógypora mely Arabiában és Ázsiában a beteg állatok gyógyítására kitűnő sikerrel használtatik.

Lovaknál: vérvezelés, keh. mirigy, bélgöres, étvágyhiány és giliszták ellen. **Szarvasmarhákánál:** a tej kékülésénél, vérhugy, vérfejes, keh. bélgöres, tej összefutása, étvágyhiány, felpuffadás (szélhas), giliszták és tüdőbajok ellen. **Juhoknál:** hasvízkórságnál, keringés kezdeténél, bárányok bénasága és vízkórság, köhögés, bélgöres, megzabálás s kelevények ellen.

Ára: egy kis csomagnak **40** ujkr., nagy csomagnak **80** ujkr.

Főraktár: **BITTNER GYULA** gyógyszerésznél Gloggnitzban.

Csapó Sándornál

van

nagy választéka

mindennemű finom és közönséges

eső- és napernyőknek,

női brünel- és bőr-czipőknek,

valamint

sárczipőknek.

(128)

Ürmösi Samu és **Hegedüs Sándor** tudatják az illetőkkel, hogy Magyarország erdélyi főkormányászeke, s egyéb törvényszékek helyreállítával, az egykor lezserított **ügyvédi** pályára ismét visszalépnek.

Az elsőnek lakása van Kolozsvártt külső szénutczában a 47-dik, — a 2-diknek pedig kismester-utczában a 147. szám alatti saját házoknál.

(122)

H i r d e t m é n y.

Alólírt tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy a tavaszi évszakra nézve raktárában nagy választékban a legfinomabb kelmékből s többféle formákban készült **női menték** találhatók, a legjutányosabb árakban; hogy pedig a mostani szűk pénz viszonyok között is segítve legyen, tehát úgy készítette, hogy a téli évszakra meg lehessen prémeztetni, s béreltetni, s ez által el lesz érve, azon egyszerű cél, hogy egyszerre nem kellett oly nagy összeget kiadni, mint a mennyit egy téli mente igényel.

Egy uttal azt is kívánja tudatni, hogy nyaralás végett az idén is elválal mindennemű szöcs készítményeket.

Kolozsvártt, április 8-án, 1861.

Proháczy János,
szöcsmester.

Raktára van a nagy-piaczon.

(68)

2/3 1861.

(7-9)

A kir. főorvosi választmány véleményes ajánlatára helybenhagyott a magas bajor kir. minisztérium által.

Porosz királyi
DOCTOR

kerületi főorvos
KOCH

NÖVÉNY-

CZUKORKAI

jónak bizonyult — miot leghiteles bizonyítványok által igazoltatik. — s a mely a legj. lesh s legakalmatosb növény- és plántanedvek dustartalmu alkatrészeiből van készítve — úgy az idült mint az átmenő meghűtési-köhögéseknél, nátha, rekedtség, nehezenlehelés, nyálkásodás, fuladozás és egyéb hurutos bajokban, minthogy mind ezen esetekben enyhítőleg, csillapítólag, és különösen jótévedőleg hat a fölzagatott lélekzöműszerekre, a köpést igen megkönnyíti, és enyhén tápláló s erősítő alkatrészei által az elértékenyült takonyhártyákat ismét megerősíti.

Hogy a tévedéseknek eleje vételessék: mindenesetre figyelni kell, hogy **Dr. KOCH** jegesített növényczukorkái csak hoszukó és kerekded bélyeggel ellátott eredeti katalyákba — **35** kr és **70** uj kr-ával — vannak rakva és hogy azok valódiilag csupán csak a következő helyeken kaphatók:

Kolozsvártt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. **Abrudbányán:** Ferenczi Mihály; **Beszterczén:** Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischer; **Brassóban:** Stenner F.; **Déden:** Buchler A. **Enyeden:** Bisztritsányi A.; **Erzsébetvároson:** Schmidt A.; **Hátszegen:** Mátéfi Béla gyógyszer; **Károly-Fejérvártt:** Rusz János; **Köhalomban:** Melas Ed. F. gyógyszer; **Maros-Vásárhelyt:** Fogarasi J. D.; **Medgyesen:** Vándory & Brandsch; **Szegsvártt:** Misselbacher J. B.; **Szamos-Ujvártt:** Placintár és fia gyógyszer; **Szász-Régenben:** Wachner Traugott; **Szászsebesben:** Weissörrel Ad. G.; **Szebenben:** Zóhrer J. F.; **Székelly-Keresztúron:** Binder Márton; **Sepsi-Szentgyörgyön:** Vitályos Béla; **Sz. Udvarhelyt:** Kauntz J. A. gyógyszer; **Szeredán:** Gozsy A.; **Tasnádon:** Szongott Jakab; **Tordán:** Velits G. és Wolff Gábor urnaknál.